



Læs og reflekter: Skole-hjem-samarbejde

Et positivt skole-hjem-samarbejde kan betyde meget for elevernes trivsel og deres tilhør til skolen. Ved at fokusere på et positivt skole-hjem-samarbejde kan skolen styrke relationen mellem hjem og skole og sikre en god dialog mellem de voksne omkring eleverne – noget som kan have stor betydning for at forebygge skolefravær.

Vær nysgerrig på forældrene

Forældre ønsker det bedste for deres børn, og de fleste gør det, de kan for at samarbejde godt med skolen. Familier har dog forskellige forudsætninger for at deltage i det formelle skole-hjem-samarbejde. Ikke alle har den samme tid eller de samme ressourcer, og der kan fx være sproglige eller digitale barrierer. Det er derfor vigtigt, at skolen tager ansvaret for skole-hjem-samarbejdet på sig og organiserer det på en måde, der tager højde for, at forældre er forskellige.

Når man vil styrke samarbejdet med forældre, er det vigtigt, at man har som udgangspunkt, at forældre vil deres barn det bedste. Med denne tilgang vil man være nysgerrig, hvis der er forældre, der ikke deltager i forældremøder eller svarer på beskeder. Hvad kan være forældrenes grund til ikke at deltage? Kan skolen gøre noget for, at det bliver nemmere, fx lægge møder på andre tidspunkter? Eller ved at kommunikere på en måde, der gør, at forældrene bliver trygge ved, at de vil blive lyttet til?

Styrk forældrenes tilhørsforhold til skolen

Når en elev har bekymrende skolefravær eller mistrives i skolen, kan en årsag være, at eleven ikke føler sig som en del af fællesskabet. Børn og unge påvirkes af de voksne omkring dem, så ud over at arbejde på at styrke elevernes fællesskaber kan man også forsøge at styrke forældrenes tilhørsforhold til skolen. Man kan fx byde på forældrekafe eller lave arrangementer for forældrene på skolen.

Vær bevidst om sproget – særligt på skrift

Al kommunikation fra skole til forældre er vigtig, og særligt ved skriftlig kommunikation kan der være grund til at være ekstra opmærksom. Når man kommunikerer på skrift, mangler både tonefald og kropssprog, og man ser ikke, hvordan læseren modtager det, man skriver. Det kan være sværere at udtrykke venlighed og forståelse, og teksten kan hurtigt blive faktuel og upersonlig. Det er derfor vigtigt, at man er ekstra opmærksom, når man sender mails og beskeder ud til forældrene. Lyder man venlig? Er der noget i teksten, der kan misforstås? Er mailen konstruktiv, forstået på den måde at forældrene kan se, at man som lærer eller skole vil barnet og familien? Ens valg af ord betyder meget, og ved at være bevidst om sproget kan man vise en anerkendende tilgang til barnet og forældrene. Hvis en besked handler om noget, der er svært, kan det være en god idé at overveje, om et telefonopkald ville være bedre. I telefonen kan man nemmere få en god dialog, og man kan opklare eventuelle misforståelser med det samme.

Når der opstår udfordringer i en klasse, er det ekstra vigtigt at være opmærksom på skolens kommunikation. Det er følsomt, når ens barn har det svært, og uanset hvilken rolle et barn har i det, der udspiller sig, er det vigtigt, at ens børnesyn gennemsyrrer den kommunikation, man har med forældrene. Det enkelte barn er ikke problemet – barnet mærker og reagerer på et problem. Børn handler, som de gør af en årsag, og som voksne er det vores opgave at være nysgerrige på, hvad det handler om.

Hvis man kan kommunikere denne grundholdning til forældrene, kan man undgå, at de føler kommunikationen som et angreb på dem som forældre, men i stedet ser det som en invitation til sammen at være nysgerrige på, hvad der sker og hvorfor. Dette gælder både til større møder og til skole- hjem-samtaler – kommunikationen kan bruges til at styrke relationen til forældrene og til at understrege skolens børnesyn.

Samarbejd med forældrene ved fravær

Vi ved fra Børns Vilkårs undersøgelser, at børn ofte fortæller om problemer til forældrene først, og ikke til lærerne. Vi ved også, at de tidligste tegn på begyndende skolefravær ofte først vil vise sig i hjemmet, og at det er hjemme, barnet begynder at modsætte sig at komme afsted. Det er derfor vigtigt, at skolen altid lytter, når forældre henvender sig med bekymringer. Og hvis forældrene ved, at deres bekymringer bliver taget alvorligt, kan det forhindre, at et barns problemer fører til uenighed – og i værste fald konflikter – mellem skole og hjem. Alle henvendelser fra forældre, der handler om børns trivsel, kan ses som vigtigt input til skolens arbejde med at skabe et trygt undervisningsmiljø for hele skolen. Hvis forældrenes henvendelser handler om mobning eller utrygge fællesskaber i en elevgruppe, er der bestemte handlepligter, der træder i kraft, og skolen skal derfor undersøge det og eventuelt udarbejde en særlig handlingsplan.

Hvis et barn allerede har bekymrende fravær, er det vigtigt, at skolen bliver ved med at have jævnlig kontakt med eleven og forældrene. Lav tydelige aftaler om, hvordan I vil kontakte hinanden, og gør det tydeligt, at eleven stadig er en vigtig del af klassens fællesskab. Det er også en god ide at tale med eleven og forældrene om, hvad skolen må fortælle de andre elever i klassen om elevens situation.

Udpeg en tovholder

Vær obs på, at det kan være svært for hele familien, når et barn ikke kommer i skole. Udover at være hårdt for barnet selv kan det påvirke søskende og forældrene meget, fx i forhold til arbejde. Det er derfor vigtigt at udpege en tovholder, der er ansvarlig for koordinering af støtten omkring barnet og klassen. Det kan gøre det nemmere for forældrene, som ikke har den faglige viden til selv at stå for koordineringen.

Refleksionsspørgsmål

Læs teksten hver for sig, og drøft derefter nedenstående spørgsmål sammen:

- Er der noget særligt, I lægger mærke til i teksten, og som giver anledning til refleksion?
- Hvordan afholder I forældremøder og skole-hjem-samtaler på jeres skole? Har I idéer til ændringer?
- Hvilke udfordringer kan der være, når man gerne vil arbejde ud fra en anerkendende tilgang til forældre, og hvordan kan de løses?